

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsakega prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v sementiških ulicah št. 2. Naročnina in inserati pa opravljati „DOMOLJUBA“ Vodnikove ulice št. 2. — Nananila se sprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Štev. 21.

V Ljubljani, 3. novembra 1898.

Letnik XI.

Bodite dobri gospodarji!

Maj nami Slovenci ni preveč denarja. Tem bolj je potrebno, da s tem, kar ga imamo, dobro gospodarimo. Denar ne sme nikdar mrtev ležati, to je gotova zguba. Denar mora obresti donosati, bodisi da ga porabiš v kupčiji, ali pa vložiš na obresti v kaki hranilnici.

S poslednjim slučajem se hočemo tukaj pečati, kajti ni vse eno, v katero hranilnico denar neseš.

Ni se dolgo tega, ko so vsi denarni zavodi pri nas bili v nemških ali nemškutarških rokah. Takrat ni drugo preostajalo, nego denar v te zavode nositi, kajti drugih bilo ni. Ti nemški ali nemškutarški zavodi so pa z našim slovenskim denarjem delali kupčije in z dobičkom podpirali nemškutarška podjetja.

Danes pa tega ni več treba. Imamo že celo vrsto slovenskih občinskih hranilnic, zlasti pa veliko stevilo domačih posojilnic, ki so v posestvenih slovenskih rokah. Vse posojilnice plačajo od hranilnih vlog boljše obresti, kot nemški zavodi. In ker so zasnovane na neomejeni zavezi, so tudi popolnoma varne.

Vlagnite torej prištedeni denar v domačo posojilnico. Prvič si prihranite pota in obilnosti, drugič imate dobiček, ker so obresti višje, in tretjič ostane posojilnični dobiček doma in se ne porabi za tuje namene!

Toda marikdo ima svoje posebne vsrroke, da denar raje v Ljubljano nese, nego da bi ga v domačo posojilnico dal. Ta naj nese denar v „Ljudsko posojilnico“, ki je glavna posojilnica „Gospodarske zveze“ in „Zveze kranjskih posojilnic“ in tudi zasnovana na neomejeni zavezi.

„Ljudska posojilnica“ je danes že eden prvih denarnih zavodov na Kranjskem. Hranilnih vlog ima že čez 1,300 000 gl. in prometa samo letos pet milijonov goldinarjev.

„Ljudska posojilnica“ ima svojo uradnico v Ljubljani v Gradišči hiš. 1. (tik nunske cerkve) in uraduje vsak delavnik od 8. zjutraj do 1 ure popoldne.

Hranilne vloge obrestuje „Ljudska posojilnica“ po 4 $\frac{1}{2}$ %. Od vsacih 100 gl. dobiš na leto 4 gl. 50 kr., mej tem kon. pr. pri Kranjski hranilnici v Ljubljani dobiš le 3 gl. 90 kr. Razloček je toraj pri vsacih 100 gl. vložnega denarja vsako leto 60 kr. To pa tekom let zelo veliko izda!

Če n. pr. danes pri „Ljudski posojilnici“ vložiš 500 gl. in jih notri pustiš, imaš čez 20 let 1205 gl. Pri Kranjski hranilnici imaš pa v istem času le 1090 gl., toraj za 115 gl. manj. Pri svoti 500 gl. prigrisodariš toraj v 20 letih 115 gl. samo s tem, da neseš denar namesto v hranilnico, v „Ljudsko posojilnico“!

Pri večjih svotah je seveda razloček še veliko večji. „Zrno do zrna pogača, kamen do kamena palača“. Pri krajcarju se mora štediti, to je stara modrost! Iz prištedenih krajcarjev se naberó goldinarji, iz goldinarjev stotaki in tiročki.

To pravilo je merodajno zlasti tudi pri vlaganju hranilnih vlog. Najmanjši razloček pri obrestni meri že veliko izda, tem več pa tako velik razloček, kakor 60 kr. pri 100 gl!

Bodite toraj dobri gospodarji s svojim težko prištedenim denarjem in ne zametujte dobička, ki je z rokami prijati. Saj le sebi koristite!

Razgled po svetu.

V avstrijskem državnem sboru je ponehala divja obstrukcija popolnoma. Med nemškimi poslanci v levici je nastal razdor. Vendar pa tratijo razni poslanci s puhimi govori drag čas. Do pravega dela ne more seveda priti po tej poti zbornica. Glavno pozornost obračajo sedaj politični krogi na pogodbeni odsek, ki je imel pridno skoro vsaki dan seje. Obiskujejo jih tudi ministri, ki se ne kažejo nasprotni vsaki spremembi predlog, od njih izdanih. Finančni minister Kaizl je obljubil, da se bodo spremenili nekateri zakonski načrti, zlasti zvišanje užitninskega davka od piva in žganja. Na tak način bi imeli potem prav za prav nove pogodbene predloge. V odseku se je razpravljalo od začetka le bolj splošno. Pri tem so zmlatili nemški narodnjaki dosti prazne slame in jeden izmed pruskih junakov se je celo drznil predlagati, da naj sklene Avstrija mesto z Ogersko z Nemčijo carinsko in trgovinsko zvezo. Po končani splošni razpravi so izvolili tri pododseke; jednega za carinsko in trgovinsko, jednega za bančno, in jednega za užitninsko pogodbo. Ti pododseki se bodo pečali nadrobno z vladnimi predlogami in prično svoje delo v kakem tednu. Sploh bode pa težko rešeno pogodbeno vprašanje še pravočasno, da bi z novim letom stopila v veljavo že nova pogodba. Bržkone bode naša vlada zopet podaljšala dosedanjo za nekaj mesecev.

Nasprotje mej vlado in slovansko krščansko narodno zvezo se je poravnalo. Vlada se je udala odločnim nastopom slovanskih poslancev in pritrčila najnujnejšim zahtevam zveze; za druge pa, katere potrebujejo za svoje uresničenje več časa, je dejal grof Thun, da se sedaj še ne more izreči. Radi tega je sklenila zveza po daljšem posvetovanji, da naj glasujejo njeni poslanci v pogodbenem odseku za nadrobno razpravo o pogodbenih predlogih in da vstraja pri večini, pričakujoč od nje podpore v njenih opravičenih in nujnih potrebah.

G. Viljem Pfeifer, poslanec katoliško narodne stranke, obhaja jutri 4. novembra 25 letnico, odkar je postal državni poslanec.

Nemški cesar in cesarica sta bila vsprejeta na svojem popotovanju v sveto deželo povsod slovesno, zlasti prisrčno od sultana v Carigradu. 31. oktobra sta bila navzoča pri svečani otvoritvi protestantske cerkve v Jeruzalemu. Cerkev je zelo krasna in čudno je, da so jo zidali za 400 protestantov bivajočih v Jeruzalemu. Sploh namerava s tem nemški cesar doseči kako politične uspehe. — Ker je menila obiskati prvotno cesarska dvojica tudi Egipt, se je zbralo ondi v mestu Kairi kakih 15 anarhistov, z večine Lahov, da bi vrgli pod cesarjev voz bombo in ga tako umorili. Ko je pa odložil cesar potovanje v Egipt, so sklenili anarhisti odvesti bombe v Palestino, kjer bi izvršili svoj načrt. Policija

je pa še pravočasno zasledila to nedolovsko družbo. Sedaj se nahajajo vsi pod ključem. — Novi zastopnik Nemčije pri Vatikanu je že imenovan v osebi barona Rotenhana.

Laška vlada je poslala vsem evropskim državam povabilo, v katerem jih vabi, da bi se vdeležile shoda proti anarhistom. Skoro vse države so že naznanile, da odpošljejo svoje zastopnike na shod v Rim. Najbolje bi pač nastopile proti anarhistom države, če bi dale ljudstvom vero nazaj, katero so jim izrgale iz src. Kdor pobija vero in cerkev, kakor dela laška vlada, ta pač dela le za anarhiste. — Morilec Luccheni pride dne 10. oktobra pred sodnike na zatožno klop.

Francesko. Veliko pisanja je bilo po časopisih, zlasti po judovskih, da se je zasledila v Parizu proti vladi sklenjena zarota, v katero naj bi bilo vpletenih več višjih vojaških dostojanstvenikov in jezuitov, da celo predsednik republike. Preiskava je pa jasno pokazala, da ni nič resnice na tem in da se je rodila vsa stvar v glavah nekaterih urednikov, ki so podkupljeni od Drajsuzovih pristavev. — Razmere francoske države so sedaj zelo zamotane. Doma je odstopilo ministerstvo po zelo burni državnozborni seji, v kateri je prišlo celo do pretepa mej poslanci, ki zagovarjajo Drajsuzo, in njegovimi nasprotniki. Večina je izrekla nenasupnico ministerstvu, češ, da je gledala premalo na čast in ugled francoske vojske v zadevi Drajsuzovi. — A tudi v zunanji politiki niso prav srečni Francozi. Mej Anglesko je nastala namreč velika napetost radi neznanne pokrajine Fašode v središču Afrike ležeče. Radi tega sta se začeli že pridno oboroževati in pripravljati obe državi na tajnem za slučaj vojske. Vendar je pa še upanje, da se bo rešilo preporno vprašanje mirnim potom.

Mirovna pogajanja mej Španijo in Ameriko se vrše zelo počasi. Ker so razprave tajne, se dosedaj še nič ne ve, kakšen bo končni uspeh. Od svoje zahteve, da bi prepustila Španija Zedinjenim državam Filipinske otoke, so menda odstopili Amerikanci, ker ti uvidevajo, da ustaši ne marajo zamenjati nadoblasti Španije z ameriško, marveč hrepene in se bore za popolno svobodo. — Na Španjškem je zelo nejasen notranji položaj. Sodi se, da bode odklenkalo v kratkem liberalnemu ministerstvu Sagastovemu; sedaj so uložili ostavko že trije ministri. Kdo vzame potem državne vajeti v roke, se sedaj še ne ve.

Turški sultan je vendar le pritržil zahtevam evropskih držav, da se odpravijo s Krete v domovino vsi turški vojaki in uradniki. Vlada sultanova je že poslala ladije, na katerih bodo odšli Turki z otoka. Sedaj bo vsaj varno siviljenja krščansko prebivalstvo. Kakor se dujejo najnovejši glasovi, bode imenovan poglavarjem otoka grški princ Jurij.

Listek.

Bridke izkušnje.

Povest. Napisal Pivčan.

(Konec.)

Jutranja zarja je jela rudeti in napovedovala solnce, da odgrne črno zagrinjalo, v katero je bila zavita zemlja celo noč. Čedalje bolj se je izgubljala tema, in pomladanska megla se je vzdigovala vedno višje. Vendar od bregov Kolpe se ni hotela ločiti dolgo, dolgo in vedno je se vstajala iz vode. O megla, gosta megla, zdi se mi, da vem za vzrok tvoje leni počasnosti, in mi je znano, kaj zakrivaš v svojem krilu. Malopridne ljudi in njih hudobije! Glej, ob obrežju tiči mej dvema vrbama petorica mož divjega obraza in arditih oči. Oprti so ob gorjače in se pomenkujejo. O čem - li? Ni čuti, pre-tiho govoré. A to vem, da nameravajo nekaj groznega. In ti, megla, slisih vsako besedico in vmes tudi lastno pohvalo, da jih tako skrbno skrivaš, in to ti je všeč, kaj ne? O megla, nič ne moreš oporekati, saj si znana in razglašena s svojo sestro nočjo kot pespeševalka in posebna posredovalka pri največjih zločinih . . .

A kam sem zašel, v kake misli si me vtopila, ti-nočna tovarišica! Skoro bi bil preslišal paket konjaskih kopit in roljanje koles. Od Gribelj semkaj se pomiče voz. Par najlepših sircev je vpreženih, kakoršnih nima ob Kolpi nikdo, kakoršne premore v Daruvaru le bogati trgovec Selanovič. In res, ugledavši konje, spoznamo takoj oni voz, ki smo ga spremljevali v duhu daleč tam s Pivke po celem Dolenjskem in popustili čez noč v Grozdličevi gostilni. Prav v živahnem pogovoru sedé, v njem naši znanci: Selanovičev Bogdan, Hvalovka in Lenka. Odpočili so se dobro celo noč, in Bogdan je začel pripovedovati, kodi in kako dolgo bodo se vozili do Karlovca, Siska in od tu do doma. Lenka ga je poslušala kar z odprtimi usti, a mati njena ni kazala posebnega zanimanja. Zamišljeno je sedela in bila nekako vznemirjena.

Ko se nagne voz po klancu proti Kolpi, zakliče Bogdan kočijažu:

»Pazi dobro na konje; zdaj, zdaj bomo na brodu.«

Bogdan se obrne do svojih tovarišic, hotéč jime pripovedovati o nevarni vožnji čez brod, kar se voz nenadoma vstavi in se zasliši obupajoč kočijažev glas:

»Pomagajte!«

»Za božjo sveto voljo!« vikne Hvalovka in skoči po koncu. Bogdan hoče odpreti nanagloma voz, kar v tem prihiti zmazana ciganska postava, ki ga zgrabi s koščenimi rokami in vrže z vso silo na tla. Ko se hoče braniti, prikoči druga oseba in ga tišči k tlom. Bogdan kliče kočijaža na pomoč, a tudi s tem godi se jednako. Dva možaka ga pestita na tleh in kričita k tretjemu, naj dobro drži konje. A to še ni vse. Velik, krepak cigan stopi počasi iz ozadja, postavi se ob vozu in pogleda Bogdana v oči.

»Me-li poznas?« vpraša z zaničljivim posmehom in ne pričakuje odgovora, nadaljuje: »Mogoče, kaj né?

A nič ne dé. Pozna me tvoj oče tolkanj bolj. Ali ima še v spominu, kaj je storil z mojo hčerjo, ubogo Kato? No menim, da se bo spomnil na to večkrat.«

To reksi, se skloni v voz, pograbi ubogo Lenko za roko in jo hoče potegniti venkaj. A to ne gre tako lahko. Hvalovka se krčevito oklene svojega najdražjega bitja in je ne izpusti.

»Kaj vam je storila, revica?« zavpije in pogleda tako milo, da bi morala omečiti najtrši kamen, a ob jednom besno, ko zagleda divji ciganov obraz.

Namesto odgovora jo udari neusmiljenež po rokah, da jej kar odrvené in omahnejo.

»Zadnji ukaz se izvršite, potem pa za menoj!« zakriči zločinec tovarišem in izgine z Lenko ob Kolpinem bregu.

Ostali štirje dvignejo gorjače in udrihnejo neusmiljeno kake trikrat po Bogdanu in kočijažu in jo popihajo za poglavarjem. To videč, popusti peti, ki je držal konja za uzdo, in jo ubere za njimi.

Kakor se prebudi mornar, ki ga trešči nevihta z vso silo na skalno obrežje, in gleda okoli sebe, kje bo zagledal kakega tovariša, kje ladijo, s katero so se pred kratkim tako neusmiljeno igrali valovi, tako je gledal okoli sebe Bogdan, ko se je zavedel iz omotice, katero so bili povzročili neusmiljeni udarci ciganove gorjače. Počasi pristopi h kočijažu, mu pomaga na noge, stopi v voz in spravi Hvalovko k zavesti. Nato veli pognati, in voz se pomiče po brodu čez reko — čez mejo — sprva počasi, nato vedno hitreje.

Kaki čuti so se morali vzbujati na vozu sedečim osebam na tej poti, si lahko vsakdo sam misli.

S. K o n e c .

Zeljno je čakal Peter matere na Selanovičevem domu, ko sta se bila vrnila z gospodom z Ogereka. Vesel je bil, ker je po dolgih letih soped videl očeta. Še bolj mu je igralo srce, ko se je spomnil, da je mati rešena vseh stisk, da pride z Lenko k njemu, in da bodo skupaj bivali na novem domu. In vendar, kako bridek je bil ta toliko zaželjeni sestanek z materjo! Revež je kar odrvenel, ko je zaslišal, kaj se je zgodilo z Lenko. Ni mnogo govoril in povpraševal, kako in kaj. Vedel je, da je vsak poskus zastonj, da so odšli cigani Bog vé kam, in da jih ne more zasledovati. Nekaj časa je zrl predse, nato se oaril v stran, in blizu stoječi bi lahko čuli besede: »Brata je pobrala vojska, sestro hudobni ljudje, kaj neki čaka mene?«

Ubogi Peter!

Očeta so obvestili o tej nesreči, kakor hitro je bilo mogoče. Ta čas je prišel svitli knez ogledat si budinsko kobilarso. V spremstvu oskrbnika in mnogo gospodov, ki so prišli z njimi iz stolnega mesta bolj radi zabave nego po opravku, je pregledal knez vse prostore tega cesarskega poslopja. Posebno dolgo se je mudil po hlevih, kjer se ni mogel načuditi čilim lip-skim konjem močnega in trdega kopita, katero so utrdili na

kamenitem Krasu. Rad se je tudi pomenkoval s služabniki in hlapci, kajti bil je ljubeznjiv, prijazen gospod, da so se vsi veselili njegovega prihoda. Ko pride tedaj ta izbrana družba do četvorice konj, ki jih je oskrboval Hvala, prikloni se ta spoštljivo in pove ime vsakega posebej, h kateremu pristopi knez in ga potiplje po vratu.

»Lepe živali to, najlepše bi rekel izmej vseh.«

»Saj so tudi najbolj postrežene. V rokah jih ima mož, ki se posebno razume na konjerejo,« oglasi se oskrbnik in pokaže na Hvalo.

»No, me veseli,« reče knez, stopi k njemu in mu seže v roko. »Takah mož potrebujemo pri cesarji. Kako pa, iz Lipovja, kaj?«

»Da, milostni gospod! Pred štirimi leti sem moral pustiti tamkaj vse in iti . . . in . . .«

Hvali zastanejo besede, da ne more dalje.

»Prijatelj moj,« mu reče knez prijazno. »Vas nekaj teži, to sem opazil na vašem obrazu takoj, ko sem vas zagledal. A zagotavljam vas svoje pomoči, če mi odkrijete vso bol.«

Hvala mu začne praviti na drobno vso svojo nasrečo. Na koncu te žalostne pripovedi zaigrajo tudi knezu solze v očeh in vsi pričujoči so ginjeni.

»In sta bila že takrat, ko ste bivali vi v Lipovju taka prijatelja?« reče knez.

»Erman in Krelbelj? O koj prvi dan, ko je prišel oskrbnik v kobilarno, se mi je prilisoval Krelbelj. Mene ni mogel videti kraj očesa. Rad bi bil dobil moje mesto, rad bi bil tudi videl, da bi njegova sinova prišla preje v službo nego moja. Bog vé, kaj mu je vse natvezil o meni, in ta Erman, ta mu je verjel vse.«

»In kar je najbolj kazni vredno, je to, da je odpravil vašo družino brez vsake preiskave iz Lipovja, brez vsacega višjega dovoljenja — z jedno besedo — po svoji volji in hudobni trmi. Da vas je pripravil ob sina v najlepših letih, tega ne vé. Da ste prišli vi ob jedino hčerko, o tem se mu še ne sanja. A jaz ga obvestim o vsem tem, obvestim tako, da bo pomnil za vedno. V imenu cesarjevem, ki mi je izročil nadzorstvo čez vse kobilarne, vam dovoljujem, da odpotujete nazaj v Lipovje. Tam nastopite službo, ki ste jo odpravljali nekdsj. Krelbelj pride na mesto vas semkaj v Budim, kjer bo za zadnjega hlapca. Ermana tudi ne najdete v Lipovju, zato bom že jaz skrbel.«

Hvala se od veselja zjoka in poljubi dobremu gospodu roko.

»Vendar zopet jedenkrat tolažilne besede. A Tine in Lenka, ta, ta . . . ! Oh uboga otroka moja!«

»Potolažite se. Poskusimo, kolikor bo le mogoče, da se vrnete vam v naročje, če jima je bila usoda toliko mila, da sta ostala še pri življenju. A upajmo najboljše. Saj upanje jedino nas še vzdržuje na svetu.«

Po teh besedah hoče knez oditi.

»Milostni gospod,« oglasi se za njim Hvala. »Ker ste mi dovolili toliko, storite mi še to ljubav, da smem odpotovati malo v stran — po Donavi čez Daruvar, kjer se snidem z ženo in starejšim sinom, ki sta, kakor vam je znano, tamkaj pri usmiljenih ljudeh.«

»Dobro, časa imate dovolj. Da ste v jednom mesecu v lipovski kobilarni, zadostuje.«

Hvala se hoče še jedenkrat zahvaliti, a knez odmaje z roko, obrne se do svojih spremljevalcev in ogleduje dalje.

* * *

Pravijo, da je čas najboljši zdravnik vsakoršnim ranam. V resnici, mnogokrat se zaceli v teku časa rana, katera nam je hotela v prvem trenutku uničiti vse moči in zadušiti zadnjo iskrico življenja. A pri Hvalovih se je godilo drugače. Pozabili bi gorje, ki so ga bili prestali v obilni meri svoje dni, da so bili vsi skupaj, združena cela družina. A pogrešali so se vedno dveh, dveh najmlajših, in to jih je bolelo. Godilo se jim ni slabo, ko so prišli nazaj v Lipovje. Nikdo jim ni kalil miru. Oče in sin sta takoj nastopila prejšno službo, za oskrbnika so dobili človeka usmiljenega in blagega srca. Gospodinja je zopet nosila mleko v Trst.

Mineval je za tem dan za dnevom. Presla je pomlad, dalo slovo poletje in oglasila se otožna jesen. Listje na drevju je začelo bledeti in vse na polju je venelo. A kakor se je poslavljalo življenje od narave, zastajalo je tudi v žilah Hvalovih. Potrla ga je nekaj starost — imel je na hrbtu že šest križev, — največ pa je razjela njegovo osrčje rana, ki mu jo je prizadela britka usoda ljubega mu sina in drage hčerke. Revez se je moral vleči v posteljo, katere ni zapustil več. Ker mu je prihajalo vedno huje, spravili so ga z Bogom in udan v voljo božjo je pričakoval blagi mož ure, ki slehernega zemeljskega trpina vseh reši spon in teženj, ki ga tarejo v dolini solza. Prebil je svoje zadnje dneve v molitvi in v pogovoru s svojimi dragimi.

»Rad, prav rad bi se ločil in šel na oni svet, saj sem prestal že dovolj hudega na zemlji. Vendar, koliko lajša bi bila ločitev, ko bi videl še jedenkrat svoja ljubljena otroka! Ko bi saj slišal, kaj se je zgodilo z njima!«

»Bodite mirni, oče. On, ki nas je rešil iz rok našega najhujšega sovražnika, bo skrbel, da se snidemo še vsi skupaj, saj ne zapusti svojih. Ne veste-li več, kaj vam je dejal pri odhodu svetli knez, da smemo upati vsega, dokler živimo.« tolazi Peter očeta.

»Da, da, in prav je imel, dobri mož, prav!« reče s slabim glasom starček in se nasmehne.

Taki in jednaki pogovori so bili zdaj slednji večer pri Hvalovih. Bolniku so vidno pojemale moči. Mati in sin sta prebila noč in dan pri njem, kajti pričakovali je bilo vsak čas, da ugasne. Nekega večera je govoril vedno le o Tinetu in Lenki ter vedno se oziral proti vratom. Zunaj je brila mrzla jesenska sapa. Zdaj pa zdaj so zašklepotala okna.

»Trkata, trkata. O, sta že tu, saj sem vedel, da prideta. O le sem, le sem, da vaji objamem,« mrmra bolnik s hropečim glasom in se hoče vzdigniti.

Mati in Peter milo gledata, kako se je jelo mešati očetu — znamenje, da so mu ure seštete.

Bilo je pozno v noč. Naenkrat se začuje ropot pri vežnih vratih in odpiranje. Ne traja dolgo, ko pogledata skozi vrata moški in ženski obraz.

»O Lenka, drago dete moje!« zaupje veselja Hvalovka in hiti na prag Mati in hči si ležita v naročji.
 »Mene ne poznate več?« reče moški in stopi v sobo, »Seveda, spremenil sem se, odkar se nisimo videli.«
 »Tine!« glas! — Kaj res? — Oh res — res.
 Tine, pristopi k — meni, da te — še jedenkrat objamem, — predno izdihnem.«

Molče se skloni izubljeni sin nad posteljo umirajočega očeta, vroče solze se mu uderó in kapsajo na čelo bolnika, kjer se spojé s mrzlim mrtvaškim potom. Pač ginljiv prizor in pretrealjiv pogled!

»Da si le prišel! Moj Bog — saj se mi je zdelo, — da te še vidim. — O kako mi je sedaj odleglo! — A ozdravim ne več, več — nič več ne! No, saj sem dosegel, saj sem doživel, kar sem želel.«

»O, kako si ves drugačen! Gotovo, da te nisem spoznala, čudi se Hvalovka, ogledovaje Tinega od vrha do tal.

»Mati, doživel sem mnogo in prestal marsikaj grenkega ta čas.«

»Kakor tudi jaz«, oglasi se Lenka in obriše očetu pot z obraza.

»Kako sta se sesla? Pravi čudež božji je moral to biti!« povzame Peter.

»O, kod si hodil, sin moj, povej, po — vej!« jame oče s tihim glasom.

»Kdo bi rekel!« začne Tine in sede k očetovej postelji, »in kedo bi sedil takrat, ko me je bil zvezal birič, da se ne bomo videli toliko časa! A zahvalim Boga, da nas je obvaroval hujše nesreče. Ko smo se bili navadili v Ljubljani sukati orožje, poslali so nas, kakor vam je znano, doli na Laško. Tu so frčale krogle mimo glave, da se mi je kar tema delala pred očmi. Okoli in okoli mene so ležali mrličji po tleh kakor snopje. Po tej strahovitej borbi, katera mi je v spominu tako živo, kakor bi se bila vrtila včeraj, bežimo, kar nas je ostalo še živih, pod vodstvom poveljnikovim na Razdrto, kjer nas obkolijo Francozje od vseh strani. Ko nam zmanjka živeža, se udamo in Francozje nas tirajo s seboj. Ne bom vam popisoval natanko vse poti, kajti dolga je bila, dolga. Kar nas je mučilo najbolj, je bila grozovita zeja. Marsikateri tovariš je obnemogel na potu. Ustavili se nismo preje, nego smo prišli v neko mesto blizu Pariza. Tu so nas napodili na polje, kjer

smo delali celo poletje, ker je primanjkovalo delavcev. A kmalu nas vtaknejo zopet v vojaško sukajo in korakati smo morali v vojsko zoper lastno domovino. Ko smo se blizali meji, bilo mi je na misli, kako bi jo zavil domov. V visocih hribih blizu Badenskega prenočimo neko noč. Jaz se ukradem skozi hosto, pridem do slamnate koče, kjer zahtevam civilno obleko. Ker sem grozil s orožjem, sem jo dobil takoj in potem drvil po napovedanem potu vedno dalje, pripovedujoč ljudem, da bežim pred vojsko. Kmalu nas je bežalo več. Jaz sem pravil, da sem obrtnik in grem v Avstrijo po opravku. Ne traja mnogo dnij, in že sem na meji avstrijski. Po težavni poti ob reki Sali pridem na Koroško. Pot me pelje zopet skozi gozd. Od daleč zagledam v neki dolini pojemajoč ogenj. Vesel sem bil, da dospem k ljudem, kajti glad me je mučil, da sem komaj stal po koncu. Noč je bila. Blizam se navzdol k ognju, kjer opazim kmalu tolpo ljudij, ki so ležali okrog pepela. Takoj uvidim, da so cigani. Prav tik ognja je čepela deklica, ki je zdaj pa zdaj podrezala v žrjavico. Ko stopim bliže, spoznam svojo sestro . . .

»Kaj, tja so te privedli? O sveta mati božja!« začudi se Hvalovka vijoč roke.

»Od onega usodepolnega dne, ko me je zgrabil bradati mož, hiteli smo vedno naprej in prebili v tistem gozdu celo poletje.«

»Spoznava se«, nadaljuje Tine, »in skleneva ubežati. Bilo je, če se ne motim, uprav včeraj teden. Ker so vsi trdo spali, vzdignevala se takoj. Sprva tačeva kar moreva in prideva sredno iz gozda na cesto. Nato korakava dalje čez Koroško in Kranjsko. V Matenovem prenočiva v naši bizi, kjer je naji komaj spoznala Kovačica. Tu zveva, da bivate zopet v Lipovju in da so oče zboleli. Ta žalostna novica nama tako pospeši koroške, da se ne ustaviva do doma. In zdaj sva, hvala Bogu, doma, sva tu v vaši sredi.«

Bolnik upre oči kvišku, in vesel nasmeh se mu bere na ustnicah. Spregovoriti ne more več.

Prečuli so ono celo noč, kajti mnogo so si še imeli povedati. Pazili so na vsak zdihljaj umirajočega in mu stregli s tem in onim.

Proti jutru je Hvala zaspal na večno. Revež je vedel, kako se živi na svetu, kjer je užil veliko gorja in prestal veliko bridkih izkušenj.

Razgled po Slovenskem.

Presvetli knez in škof dr. Anton Jeglič se poda ta teden na pot v Rim ter se vrne v domovino koncem meseca novembra.

Jeranova dijaška miza. Za letošnje šolsko leto je bilo pri Jeranovi dijaški mizi v podporo vsprejetih 138 dijakov, večinoma vsi lanski in nekaj novih. Od teh jih dobiva podporo za hrano 120 v ljudski kuhinji, kjer bo računski vsaki mesec na 200 gl., drugih 18 pa dobiva podporo za stanovanje in hrano pri zasebnikih,

Podpore za posamezne dijake so sicer majhne, po 5 do 12 kr. na dan, a ker je število podpirancev tako veliko, se mesečno nabere tako velika svota, da bo oskrbnitvo mize le tedaj moglo zmagovati stroške, ako mu bodo zvesti ostali vsi doedanjani dobrotniki in se jim bodo pridružili še novi. Zima se bliža in bridko je gledati naše revne dijake v prozorni slabi obleki; kako potrebno bi bilo, temu ali onemu kaj pripomoči za obleko ali druge vsakdanje potrebščine, toda manjka za to po-

trebnih novcev. Prosimo torej, naj poštvovalni mladino ljubi tudi v tekočem letu ne pozabijo na revne solarje, ki bi brez podpore morali šolo zapustiti. Darovi naj se blagovoljno pošiljajo oskrbniku Jeranove dijaške mise kanoniku Kalan-u v Ljubljani.

Umrl je dne 17. oktobra nagloma v Gorici monsignor Andrej Marušič, vpokojeni profesor veroznanstva. N. v m. p.

Pošta iz Kranja v Gorice. Od 16. oktobra je vsakdanja pošta v Goricah odprta. Zjutraj ob 7. uri gre sel iz Goric v Kranj in opoldne dojde nazaj. Pošta v Goricah je v središču med Trstenikom, Basljem in Golnikom in bo tedaj tem vasem dobro služila.

Nadškof dr. Missia — kardinal. Razni časopisi so poročali, da postane nadškof Missia kardinal. Koliko je na tem resnice, nam sicer ni znano, gotovo pa je, da vrednejšemu bi rimska stolica skoro ne mogla podeliti kardinalske časti, kakor je naš metropolit.

Nova župnija. Ministerstvo za uk in bogočastje je določilo, da je od 1. januarja 1899. leta ekspozitura Zabrnica na Gorenjskem samostojna župnija. Razun Zabnice bo nova župnija obsegala vasi Spodnje Bitnje, Sutna, Formše in Doifarje.

Potrjen zakon. Cesar je potrdil zakon, s katerim se v loškem cestnem okraju preloži loško-idrijska cesta proti Podgori.

Prezentiran je g. Janez Piber, župnik v Brusnicah, za župnjo Bohinjska Bistrica.

Velike povednji so bile v drugi polovici meseca oktobra po svetu, zlasti tudi po raznih krajih naše domovine. Posebno huda je bila na Reki. Rečina je narasla za dva metre, podrla mostove, mahne poplavlila in naredila strašno škodo. Vdira je v hiše, tako da so se komaj ljudje reševali; nekaj oseb je utonilo. Naredila je za več milijonov goldinarjev škode, zlasti v mestu, kjer je udrla v različne tovarne.

Ustanovni shod društva »Naša straža« se bode vršil v Ljubljani dne 15. novembra 1898 svečer ob 8. uri v »Katoliškem domu«. — Ustanovni zbor voli glavni odbor in sicer po § 7. pravil 50 odbornikov: deset s Kranjskega, deset s Stajerskega, deset s Koroskega, deset s Primorskega in deset izven teh dežel.

Mlekarnica v Dobropoljah. Priliko smo imeli videti surove maslo in sir, ki ju izdeluje v Dobropoljah mlekarnica, katero je nedavno osnovalo ondotno neumorno delavno kmetijsko društvo. Blago je lepo in okusno ter se ne čudimo, da društvo svoje izdelke tako lahko vse sproti prodaja.

Spremembe pri deželnih načelnistvih. Doganano je, da cesarski namestnik stajerski marki Baccuquem gre ob novem letu v pokoj in da na njegovo mesto v Gradeo pride baron Hein. — Kot kandidatje za mesto deželnega predsednika kranjskega se imenujejo podpredsednik najvisjega računskega dvora grof Paee, dvorni svetnik Truxa, podpredsednik zadarskega namestništva Pavić in nam. svetnik Conrad v Trstu.

Iz Tržišča na Dolenjskem. Slavni vinski gorci »Mal-kovec« in »Bojnik« sta nam letos precej več obrodila, ko-

lansko leto. Kar se tiče pa dobrote, dobi se marsikje kaplja enska 95. letniku. Gospodje trgovci, komur je kaj za pristnega dolenjca, le v naše gorice naj pride, zal mu ne bode.

Blagoslovljenje gimnazijske kapele se je vršilo dne 24. oktobra v Kranju jako slovesno. Prevedli knez in škof je prisel v Kranj že v nedeljo, bil slovesno sprejet, delil zakrament sv. birme, a v ponedeljek je blagoslovil kapelo.

Deželnozborska dopolnilna volitev. Dne 26. oktobra je bil pri deželnozborski dopolnilni volitvi za Kranj in Škofjo Loko izvoljen ravnatelj Šubic, ki je dobil 127 glasov (v Kranju 86, v Škofji Loki 41); kurat Koblar je ostal z 89 glasovi v manjšini (v Kranju 43, v Škofji Loki 46.)

Umrla je dne 26. oktobra na Viču pri Ljubljani gospa Marija Lavrič, soproga obče spoštovanega poselnika in vinotrčca, g. Jozefa Lavriča. Bog potolaži potrtega moža, ki je letos izgubil za sinom in hčerjo še svojo ljubljeno soprogo!

Redka 25 letnica. Dne 4. novembra bode 25 let, ko je slovenski poslanec g. Viljem Pfeifer stopil v državni zbor. Za posameznega človeka pomeni 25 let življenja jako mnogo, tem več pa za moža, ki 25 let neprestano deluje v javnem življenju. To svedoči, da tak mož deluje nesebično le v korist svojih volilcev in ima njihovo zaupanje. G. Pfeifer je mirna, blaga duša, ki ima vedno in povsod pred očmi vsestranske, vrlosti gospodarske koristi svojih volilcev, s ob jednem tudi svoje osje in širše domovine slovenske. O njem smemo brez ugovora trditi, da ga nima osebnega nasprotnika v javnem življenju, pač pa mnogo odkritih prijateljev, katere si je pridobil s svojim čim, blagim značajem. In to prijateljsko spoštovanje mu je izrazilo tudi »slovenska krščansko-narodna zveza« ter slavljencu na čast dne 25. okt. svečer na Dunaju priredila banket. Mnogi govorniki so v rusinskem, češkem, hrvatskem in slovenskem jeziku naglašali vestnost, poštovanost in druge vrline g. poslanca Pfeifera, zelec mu trdnega zdravja in krepke volje, da more se mnogo storiti v krogu svojih tovarišev za svoj volilni okraj in slovanski rod sploh. In tej želji se pridružujemo iz vsega srca i mi ter kličemo slavljencu: Na mnogaja leta!

Občinske volitve v Ržišah. Izlake, 27. okt. Soc. demokrati so bili pri volitvah za Ržiško občino popolnoma poraženi. — To ni nič posebnega, poreče kdo, toda vedeti treba, da je občina Ržiše središče soc. demokratov v zagorski okolici. Pod njo spada namreč oni del Zagorske fare, kjer je premogokop z soc. demokratičnimi rudarji: vasi Vrh, Podkraj, Kiso-vec (prav tu vodijo rovi pod zemljo) s 60 hiš. št. Dalje Loke 87 hiš. št. Od Sv. Gorske fare spadate pod Ržiško občino vasi Strakovlje in Semnik. Ker je zemlja večinoma rudniška last, prebivajo tu ponajveč kočarji rudarji. Od Čemšenjske fare spada pod Ržiško občino Sv. Jurij, vas Izlake (s pošto, brzojavno postajo, kopalniščem Medijo »Gallenegge«). Tu prebivajo razun nekaj rudarjev kmetovalci. Za to Ržiško občino so bile toraj

razpisane volitve na 27. dan oktobra. Soc. demokrati so se skrbno pa tajno pripravljali na ta dan. To je bilo potov storjenih doli pod Hruško k »generalu« Čobalu; pa tudi ta je pridno brusil pete na Loke in v Podkraj, dalje pa se ni upal. Toda tudi mi nismo spali, ko je sovražnik sejal ljuliko. Saj smo obračali pozornost na Ržiše vedno po onem znanem shodu meseca januarja v Izlakah. In tako so bili voljeni v drugi volilni razred samo možje poštene, kršč., kmečke korenine: Prašnikar Fr., Groblar Andr., Sajevec Jan., Zupan Jožef, Kovač Fr., Ravnikar Jan. V začetku volitve smo mislili, da prodro mokračji, ker prišli so kar »in corpore«

zgodaj, a naši so počasi in nekoliko boječe skupaj cepali. Pri izidu volitve so pa bili nasprotniki za 11 glasov v manjšini. — Tudi v I. razredu so prodrli ravno tako vrli možje: Hribar Jak., Klobučič Anton, Prašnikar Mart., Šešlar Mart., Jekun Alojzij, Prašnikar Jož. Nasprotniki so zaostali za 7 glasov. Potepeno so odšli nazna njat poraz svojemu generalu, ki je hodil pred letom do 4 ure daleč agitirat za 5. kurijo in to ne brez vspcha, a letos si še pod Sv. Jurij ne upa. Mi pa smo polni navdušenja obhajali pomenljivo zmago v društvu »Zagorskih kršč. socialnih volilcev«.

Raznoterosti.

(Kuga na Dunaji.) V vzhodni Indiji je razsajala predlansko in lansko leto prav grozovito kuga. Tisoče in tisoče ljudij je umrlo vsled nje. Ker se pa še ni posrečilo iznajti doseđaj zdravila, ki bi pomagalo gotovo zoper kugo, so prihajali zdravniki iz vseh vetrov v Indijo, zlasti v glavno mesto Bombay, da bi ondi študirali kugo. Tudi iz Dunaja so se podali tja štirje doktorji, da so se lotili tega nevarnega posla. Ti mladi učenjaki so imeli ondi dovolj priložnosti opazovati kugo na živih in mrtvih ljudeh; samo ob sebi se umeva, da je bilo njihovo raziskavanje skrajno mučno in smrtno nevarno. Pa vsi so ostali zdravi in zdravi so se povrnili v svojo domovino. Da bi pa zamogli študirati zdravniki na Dunaju kugo naprej, so prinesli s seboj velikega sovražnika človeštva, kužne bacile (bacil je majhno bitje, ki se s prostim očesom še ne vidi in se silno naglo množi), katere so redili doma na umetni način. Tako bi bil storil brez dvoma vsak učenjak; kajti ako so ti bacili dobro shranjeni v posebnih, za to sestavljenih pripravah, ni nikake nevarnosti za človeško zdravje. Na Dunaju so imeli tudi ti zdravniki bacile shranjene v posebni sobi, kjer so delali z njimi poskuse na živalih že od avgusta meseca preteklega leta. Zlasti se je veliko delalo spomladi v dotični sobi, včasih po deset ur na dan; a pripetila se ni nikaka nezgoda, kar je pripisovati veliki previdnosti onih štirih zdravnikov. Tudi ni smel nihče vstopiti v sobo izvzemši te zdravnike in slugo Antona Bariša. Zadnji čas se je sploh malo študiralo, večinoma je imel opraviti v delavnici samo sluga Bariš, ki je snažil in pometal sobo. In ta nesrečnik si je pri tem nalczel kugo. Kako, se ne ve. Najverjetnejše je, da je zakrivil majhno neprevidnost, da si je pozabil morda umiti roke pred jedjo. S prva so mislili, da ima plućnico. A doktor Miller (Müller), jeden izmej onih štirih zdravnikov, ki so bili v vzhodni Indiji, je kmalu spoznal, da je ta bolezen kuga. Bolnika so dejali v osamljeno sobo, kjer sta mu stregli dve strežnici in doktor Miller. 18. oktobra je umrl Bariš in zdravniki so upali, da ne bode nihče več vsled te bolezni.

A grozno so se varali s tem upanjem, zakaj po Bariševi smrti obolela je strežnica Peha, katero so pre-

nesli v Franc-Jozefovo bolnišnico. Kot zdravnik ji je bil prideljen zopet dr. Müller, ki je spoznal bolezen za kugo. In žalostna usoda je hotela, da je požrtvovalni učenjak, ki je opazoval na stotine kužnih slučajev v Indiji, nalezal tudi sam bolezen. Sam si je potrdil kugo in legel v posteljo. Tako sta bila 21. oktobra na Dunaju dva bolnika, ležeča na smrtni postelji, obolela za kugo. Ločena od vsega sveta, ležala sta v svojih celicah, čakajoč smrti. Stregli so jima dve usmiljenki in jeden zdravnik. Zvečer sta bila oba bolnika prevedena. V nedeljo zjutraj pa pograbi tudi dr. Müllerja — črna smrt. Ljudstvo dunajsko vse vznemirjeno že radi Bariševe smrti, je postalo še bolj razburjeno. Poleg teh so oboleli do sedaj še dve strežnici, jedna usmiljenka in Barišev tovariš. Vendar se je tem stanje že precej zboljšalo, med tem, ko je pri strežnici Peha prav malo ali skoro nič upanja, da bi ozdravela. Sedaj pa nastane vprašanje, kdo je kriv vsemu temu? Od jedne strani se je povdarjalo, da sploh ne gre sredi večjih mest imeti take prostore, kjer bi se študirale nalezljive bolezni. To je sicer res, toda težko izvedljivo, kajti potem bi morali sploh odstraniti bolnišnice iz mest na deželo; ker pri vsaki pametno uravnani bolnišnici je oddelek, kjer se študirajo nalezljive bolezni, nujno potreben. Drugi pa pravijo, da bi nesrečnih bacilov sploh ne bilo treba nositi v Evropo. Toda tudi to ne velja, ker dasi je to preiskavanje jako nevarno, se vendar lahko s previdnostjo izvrši brez nesreče in da bi bil umrl sluga bolj previden, bi se gotovo ne zgodila ta nesreča. Krivično je torej obsojati one požrtvovalne možje, ki so šli ne boječ se za svoje življenje, v okuženo daljno deželo. Pač pa je opravičen napad na zdravnika Nothnagla, ki je kot predstojnik splošne bolnišnice vsprejel za kugo obolelega Bariša na svoj oddelek, kjer je nesrečnik ležal cele tri dni v sobi, ki je okoli in okoli obdana od bolniških dvoran. Zakaj ga niso prenesli v Franc-Jozefovo bolnišnico, ki je nalašč za take bolezni ustanovljena in izven mesta? Zdravstveni svet je sam izrekel, da bolnik ni bil dovolj osamljen. In vendar so bolezen hitro spoznali; in če tudi bi je ne bili, je bila vendar zahteva previdnosti, da bi storili s ozirom na to, da je dotična

sluga imel opraviti v sobi, kjer so bili bacili spravljani. Sedaj je vse storjeno, da bi se ne razširila dalje kužna bolezen, katere ni bilo v Avstriji od leta 1815. Dunajski in tuji učenjaki so mnenja, da ni nikake nevarnosti več. Upsajmo toraj, ker ni na novo nihče več zbolel, da se bo posrečilo zdravnikom z božjo pomočjo preprečiti večja zla in molimo prav pristržno k Bogu: »Kuge, lakote in vojske reši nas, o Gospod!«

(Katekizem) Mlad pravnik je naredil izvrstno skušnjo za doktorat. Garcia Moreno, predsednik republike Ekvador v Južni Ameriki, odločen katoličan, mu častita in pravi: »Pokazali ste nam, da ste se dobro učili prava; ali pa znate kaj katekizma? Vsak uradnik mora najprej poznati božjo postavo.« Nato ga vpraša nekaj iz katekizma. Mladi doktor ne vé ničesar odgovoriti. Resnega obraza mu pravi Garcia Moreno: »Dragi gospod, vi ste sedaj postali doktor prava, toda predno smete nastopiti službo, idite za nekoliko dnij k franciskanom, da se naučite katekizma!«

(Moderne svetinje.) Viljem Rerig je strigel Bismarka od 1. maja 1890 do 3. marca 1898 in je nabiral lase z dovoljenjem Bismarkovim. Sedaj prodaja te lase prav dobro. Po dva ali tri dneve v kako z'ato naprsno iglo,

prstan itd., in za vsak lišp z Bismarkovimi lasmi je narejeno potrdilo od notarja, da so notri res lasje slavnega (!?) Bismarka. — No, to še ni nič posebnega. Komur se sdi imenitno in častno, če ima lase Bismarkove, naj jih le kupi za drag denar. Svobodno mu. A nekaj drugega nam prihaja na misel. Kako se nekateri omikanci norčujejo iz vernega ljudstva, če časti svete ostanke svetnikov, če si kupi na božji poti kak spomin! In oni se trgajo za lase človeka, kterega preklinjajo milijoni! Koliko vzvišenejši je češčenje ostankov svetniških, kakor Bismarkovih las!

(Napoleon I. in rožul venec). Napoleon I. je šel nekega večera v gledališče. Spremljal ga je Sabó, princ lionski. Med igro je opazoval Napoleon princa, ki se ni nič brigal za igralca. Roké je imel skrite pod suknjo. Naenkrat potegne Napoleon princa za roko — in vidi v njej molek. Princ se ustraši, zarudi in misli, da bo okregan. A smotil se je. Napoleon mu reče: »Vi ste pametni! Le molite naprej rožul venec, nič več vas ne bom motil. Ostanite vedno na tej poti, ki je jedino prava, iz vas bo še kaj postalo!« In res, princ je postal čez nekaj let nadškof Betaukonski, kjer je deloval dolgo časa v apostolskem duhu.

Narodno gospodarstvo.

Kmečko gibanje v Belgiji ali slovenskemu kmetovalcu v premislek in posnemo!

Po dolgem spanji v brezbriznosti in odrevenelosti, pod tlačnim bremenom raznih gospodarskih porazov, jelo se je kmetško ljudstvo par desetletij sem živahno gibati z ozirom na zboljšanje svojega stanu. Po vseh deželah omikane Evrope nastajajo pod geslom »samopomoči« raznovrstna društva, ki so v razmerno kratkem času s krepkim in razumnim delovanjem na polji kmetijskih preosnov izvršila in koristila več, nego so si najvnetejši delavci na tem polji drznili pričakovati. Ozirom se le na sever Evrope: s k.k. orjaškimi koraki napreduje zadnja leta n. pr. danški kmet, ki nam je lahko v najboljši izgled, kaj premore kmet zedinjen v zadrugah (O tem izveš več v »Glasniku« l. 1898. št. 29 če si naročen, če pa ne, ga lahko naročiš pri . . . Uredništvu »Glasnika.« Cesta v Mestni Log št. 4, Ljubljana; stane samo 1 krono za pol leta). Mi Domoljubi pa si hočemo ogledati živahno kmečko gibanje v Belgiji in sicer v nje flamskem delu (drugi del govori francoski), ki obstoji res šele malo let, ki je pa vendar razvilo na poti kmetijstva velikansko delavnost.

Kako je nastalo to gibanje?

Bilo je v predvečer orjaških štrajkov, (štrajk je nenadna odpoved mnogih ali vseh delavcev pri večjih podjetjih, navadno s tem namenom, da bi s tem izsilili si višjo plačo: tako n. pr. pred par leti na Ogerskem niso hoteli delavci kositi in žeti; štrajk se le malo kedaj

posreči: ogerski kmetje n. pr. so morali v senci bajonetov prijeti za srp in koso), ko so se začeli belgijski katoliki po dolgih, smagoslavnih bojih z liberalci za versko šolo, zbirati pod banderom družabne preosnove, od koje srečne izpeljave zavisi danes srečni razvoj in bodočnost vsakega naroda.

Prvi korak v tej smeri je bil veliki shod ali kongres v Litihu (l. 1886), ki si je postavil za namen zarisati glavne črte in smer bodočemu delovanju in sestaviti program ali načrt vsega katoliškega gibanja v družabnih in gospodarskih zadevah.

Kongres se je krasno izvršil, ali — glej čudo! — na kmečko vprašanje se je docela pozabilo. Obrtna Belgija je zabila objokovanja vreden stan svojega kmeta, ki je sklonjen pod silnimi bremenmi mirno trpel in plačeval davke, pri volitvah pa pod zastavo sv. vere nagibal zmago na stran katoličnov. Ta prečudna malomarnost je izvabila iz ust nekega vrliga Nemca, ki je bil na shodu, zasmehljivo pritožbo, ki žal tudi za nas velja: »Kričeči, razposajeni otroci (n. pr. nemški hujškatci v zbornici) dosežejo vse, mirni pa nič.«

Vendar, našel se je jeden glas — a bil je ta glas tam od nemškega Rens, — ki se je postavil v obrambo kmeta. Grof von Loe razvil je pred začudenimi zborovalci divno sliko, kako delujejo kmetijske zadruge v Nemcih — in glejte! njegov govor je postal resilen belgijskemu kmetu.

(Konec sledi.)

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dné

17. novembra 1898 zvečer.

Loterijske srečke.

Dunaj, 29. oktobra:	27	2	68	78	40
Grače, 29. oktobra:	54	20	42	89	43
Lina, 22. oktobra:	69	21	85	1	13
Trst, 22. oktobra:	90	53	41	64	55

Tržne cene v Ljubljani.

29. oktobra.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica m. st.	9	80	Špeh, povojen, kgr.	—	70
Reč,	8	—	Surovo maslo,	—	90
Ječmen,	7	—	Jajce, jedno	—	3
Oves,	6	50	Mleko, liter	—	8
Ajda,	10	—	Goveje meso kgr.	—	64
Proso,	7	50	Telečje	—	62
Koruz,	6	50	Svinjske	—	68
Krompir,	2	—	Koštrunovo	—	36
Leča hktl.	12	—	Pišanec	—	42
Grah,	10	—	Golob	—	15
Fišol,	10	—	Sene, 100 kgr.	—	1 78
Maslo kgr.	1	—	Slama,	—	1 50
Mast,	—	75	Drva trda, 4 kub. mtr.	—	7 30
Špeh, svež	—	68	» mehka	—	5 20

Posestvo na prodaj

v Peženku pri Cerkljah.

Prostovoljao se prodajo lepi travniki okoli 8 oralov površja, ki se vedno lahko namakajo z vodo. Trava se dobro proda takoj s travnika v bližnji okolici. — Poleg travnika je mlin s 5 kamni, žaga, hiša in gospodarsko poslopje. Okoli mlina je arondiranega sveta okoli 12 oralov. Čisti dohodki posestva znašajo okoli 700 gl. Vodna sila bi se dala porabiti še v večje podjetje, osobito, ker prihaja s hribov obilo lesa. — Več se izve iz prijaznosti pri upravnstvu „Domoljuba“. 351 2-1

Učenec

se sprejme v trgovino z mešaním blagom.

Ponudbe naj se pošljejo upravnstvu tega lista. 355 1-1

Na najvišje povelje Njih c. in k. apost. Veličanstva

XXXII. c. k. državna loterija

za civilne dobrodelne namene avstrijskih dežel.

Ta denarna loterija — edina v Avstriji postavno dopuščena — ima 12034 dobitkov v gotovem denarji in skupnem znesku 401.800 kron.

Glavni dobitek znaša:

200.000 kron.

Za izplačilo jamči c. k. loterijski urad.

Žrebanje bude nepreklicljivo dné 15. decembra 1898.

Jedna srečka stane 4 krone.

Srečke so dobiti pri državni loteriji na Dunaji, I., Riemergasse 7, v loterijskih kolekturah, pri davčnih, poštah, brzojavnih in železničnih uradih, po menjalnicah itd. Načrti za kupovalce srečk zastoni.

Srečke se pošljajo poštne prosto.

340 8

C. k. vodstvo državne dohodnijske
Oddelek za državne loterije.

PRISTEN

Črna maza 26 in. (50 g.)
težina 500 gramov.

Kathreiner's
Kajpova sladna masa
vseh vrst
Kathreiner's tovarna za sladno maso
Graz-Moosdorf

Vse vrste karkasov, karkasov, naj zabliskajo, in
slo. (Karkas) je tako izurno karkas.

860 14

Vožnje karte
in
tovorni listi

AMERIKO.

312 11 Kraljevi belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v
Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijonovana od visoke c. kr. avstrijske vlade.
Pojasnila daje radovoljno

koncesijonovana potovalna pisarna

E. Schmarda

v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 4,
pritličje na levo. 362 25-20

Sidro

Liniment. Capsici compos.

231 25 iz lekarne Richter-jeve v Pragi

priznana izvrstno bolečine olajšujoče ma-
zilo je dobiti posodica po 40 kr., 70 kr. in 1 gl. v
vseh lekarnah. Zahteva naj se to sploh priljubljeno
domače zdravilo kar kratko kot 759 40-2

Richter-jev liniment s „sidrom“

ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah s
znano varstveno marko „sidro“ kot pristne.

Richter-jeva lekarna
pri slatem levu v Pragi.

Na prodaj je ali pa tudi v najem se dá
hiša z gostilno

v Otočah

najbližja postaja k Mariji Pomagaj. — Več se izve pri
Ant Žumer-u, Javornik, Gorenjsko. 351 3-1

Vizitnice

priporoča

Katol. Tiskarna.

Na prodaj je

hiša

s šestimi sobami in vrtom
na Glinjcah pod Rožnikom
št. 70. Plača se lahko tudi
v obrokih. 350 1-1

● **R. Miklauc, Špitalske ulice 5** ●

Naznanjam uljudno cenjenim odjemalcem blaga in
sl. občinstvu, da je *došla velika pošiljatev*

novega zimskega blaga

različnega sukna in drugega blaga za moške in
ženske obleke, vzorčastega, modrega in rjavega
barhanta, izredno lepe volnene rute, ogrinjače,
zimske nogovnice itd. itd.

Potrudil se bodem kar le možno, da bodem ustrezal
vsestransko uljudno,

— po najnižji ceni —

ter si tako ohranil dosežaj mi izkazano mnogoletno
zaupanje tudi za bodoči čas.

Velespoštovanjem

349 2-2

R. MIKLAUC
v Ljubljani, Špitalske ulice 5.

● **R. Miklauc v Ljubljani.** ●

Najboljša mati ^{345 3}

jelep, pravilen molitvenik,
ki velja prav lično vezan v platno
z rudečo obrezo 45 kr., v šagren
z zlato obrezo 75 kr. Ker ima mo-
litvenik obliko žepnega soteza, je
posebno pripraven za
moške. — *Dekleta* lahko dobé
še enkrat debelejšo knjizico,
ki obsega zraven molitvenika
še natančen popis Marijskih
družb. Taka knjizica velja v platnu
75 kr., v prav finem usnju (šagren)
z zlato obrezo 1 gl. 5 kr. — Do-
biva se pri *predstajništvu Ma-
rijine družbe v Škofji Loki.*

5-3 **4³/₄ klg. kave.** ³⁴⁷

poština prosto proti povzetji, ali
če se denar naprej pošlje, zajam-
čeno najboljšo blago.

Afr. moka, biserni . gl. 3-70
Santos, fini 3-42
Salvador, zelen poseb. fini . 4-35
Cejlon, modro zelen p. f. . 6-10
Zlati java, rumen. p. f. . 5-90
Biserna kava, zelo fina . 5-55
Arab. moka, blagodiše . 6-90

Cenik in carinski tarif zastoj.
Etlinger & Co., Hamburg.

R. Miklauc, Špitalske ulice 5

R. Miklauc, Špitalske ulice 5

Janez Schindler

c. kr. imetnik privilegijev
342 6

na Dunaju, III., 1., Erdbergstrasse 12
razpošilja brezplačno in franko

cenike v slovenskem jeziku
(528) z več ko 300 podobami (10-7)
**raznovrstnih strojev in orodja za
poljedelstvo, vinogradarstvo itd.**

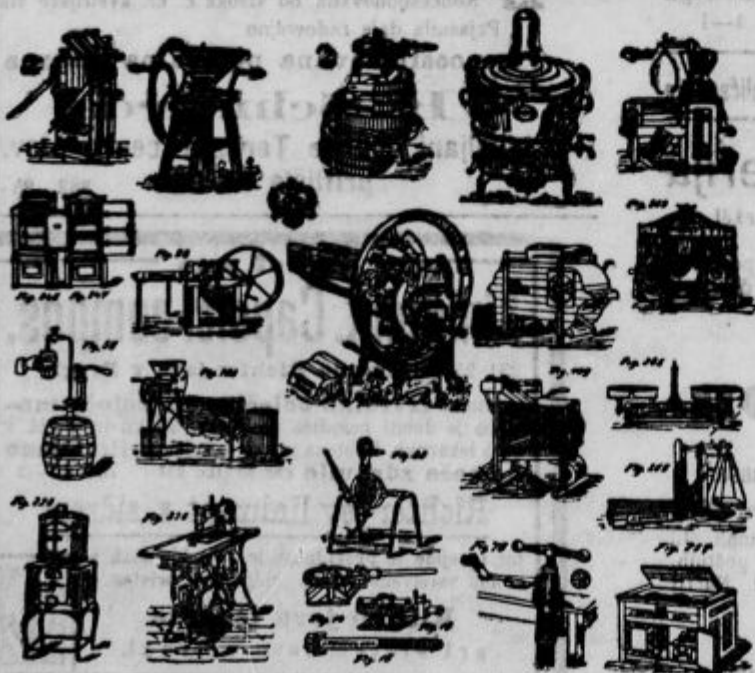
Ceneje ko povsod drugej.

Za blage jamčim, dajem na poskušnje,
olajšujem plačevanje!

lščem krščanskih agentov.

Obrniti se je naravnost na

Jan. Schindlerja, Dunaj,
III., 1., Erdbergstrasse 12.

Najcenejše se dobiva pri podpisani tekurni, ako se nareča po pešti, po kateri se odpošlje vsako, tudi najmanjše narečilo.

Pogled mesečnega trga in tekurne Ubald pl. Trnkóczyja v Ljubljani.

Ubald pl. Trnkóczy

lekar pri rotovžu v Ljubljani

priporoča sledeča zdravila:

Doktor pl. Trnkóczy-ja

želodečne

kapljice. Dobro sredstvo za želodec. — Steklenica 20 kr. Jeden tucat 2 gid.

Marja-Zell. Varstv. znamka.

Doktor plem. Trnkóczy-ja

kroglice

odvajalne (čistilne) čistijo želodec. — Skatljica 21 kr., 6 skatljic 1 gid. 5 kr. — Pocukrone kroglice, 1 skatljica 40 kr., 4 skatljice 1 gid.

Doktor plem. Trnkóczy-ja

prsni,

pljučni in kašljav sok ali zeliščni sirup, sestavljen z lahko raztvorljivim vapnenim železom, utiša kašelj, raztvorja sliz, ublažuje bol in kašelj, vzbuja slast do jedi in tvori kri. — Steklenica 56 kr., 6 steklenic 2 gid. 50 kr.

Doktor plem. Trnkóczy-ja

protinski

ali drgnilni cvet (udov cvet, Gichtgeist), je kot bol utešujoče, ublažujoče drgnenje za križ, roke in noge, kot zopet poživljajoče drgnenje po dolgi hoji in težkem delu i. t. d., priporočljivo. — Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gid. 50 kr.

Varstv. znamka.

Doktor pl. Trnkóczy-ja

tinktura za

kurja očesa,

izkušeno sredstvo zoper boleča kurja očesa, bradovice, utrpjenjje kože, žulje in ozeblino. Ima to veliko prednost, da se samo le s priloženim čopičem bolani del namaže. — Steklenica po 40 kr. 6 steklenic 1 gid. 74 kr.

Vsega ozira vreden

ter domač izdelek je iz kranjskih planinskih rastlin
napravljeni liker 272 18

„Triglav“

J. Klauer-ja v Ljubljani.

Po svoji čistosti in veliki zdravilni moči za želodec je la. Ignacij vsega pripesocovanja vredna. Kot krepčalno pijačo naj bi imeli ta liker v vsakem gospodinjstvu.

Na prodaj je v lekarnah gg. M. Leustek in Ubald pl. Trnkóczy, kakor tudi vsledoma pri vseh prodajalcih delikates in v specialijah. 25—25 99

523 10

Slovinci in Slovenke!

Prava kava

družbe sv. Cirila in Metoda,

katero dobite v vsaki prodajalnici, da najboljši ukus in lepe barvo črni ali mlečni kavi, ako jo k isti rabite; torej sahtevajte se povsod to izborno domačo kavo.

Glavni zalagatelj Ivan Jebačič. Ljubljana.

Jako pripravna žepna knjizica, se za potrebo ter posebno za potovanje, naglo in brez učitelja priučiti nemščine, je slovensko-nemški

„Slovarček“

in za angleščino pa slovensko-angleški

361 4 „ANGLEŽ“

po 55 kr. komad. poštnine prosto povsod, dobi se pri izdajatelju Jos. Paulinu v Ljubljani, Marijin trg št. 1, kakor tudi v mnogih knjigarnah.

IVAN KORDIK

Ljubljana, Prešernove ulice št. 10-14,

priporoča svojo veliko zalogo vsake vrste

igrač za Miklavža in Božič

na debelo in drobno; 354 3—1

✻ Za trgovce posebne nizke cene. ✻

Vnauja narečila izvršile se tako.

Hoverté s firmo

priporoča po nizkej ceni Katoliška Tiskarna v Ljubljani.

Stanje hranilnih vlog 30. septembra
1898: 1.305.310 glđ.

Promet od 1. januarja do 30. sep-
tembra 1898: 4.914.146 glđ.

Ljudska posojilnica

v Ljubljani, Gradišče št. 1 (tik nunske cerkve)

353 (6-1)

sprejema

hranilne vloge

vsak delavnik v svoji uradnihi v Ljubljani, Gradišče šte. 1
od 8 zjutraj do 1 popoldan.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsacega, če je ud poso-
jilnice ali ne in se obrestujejo (polmesečno) po

4 $\frac{1}{2}$ %

na leto, brez kakega odbitka, ker plača „Ljudska posojilnica“
ves zadevni davek sama.

Če hoče kedo denar po 1. uri popoldan vložiti, ko je posojilnica zaprta, naj
se oglasi v pisarni načelnika dr. Ivana Sustersiča, odvetnika v Ljub-
ljani, Kongresni trg („Zvezda“) h. št. 2, kjer se bude poskrbelo,
da se tudi popoldan opravi.

Posojila

daje „Ljudska posojilnica“ na intabulacije ali na poroštvo.

Dr. Ivan Sustersič,
načelnik.

Josip Štška,
knesokofijski tajnik
načelnika namestnik.

Odborniki:

Anton Belec,
župan, posestnik št. v št. Vidu
nad Ljubljano.

Dr. Andrej Karlin,
gimn. profesor v Ljubljani.

Gregor Štbar,
župnik v Rudniku p. Ljubljani.

Frančišek Birk,
stolni vikar v Ljubljani.

Karol Kauschegg,
veleposestnik in veletržec
v Ljubljani.

Dr. Viljem Schwoltzer,
odvetn. kandidat v Ljubljani.

Dr. Janko Brejc,
odvet. kandidat v Ljubljani.

Matija Kolar,
župnik pri D. M. v Polju.

Dr. Aleš Ušeničnik,
prof. bogoslovja v Ljubljani.

Ignaz Kregar,
pasarski mojster v Ljubljani.